

Returadresse:
Land By og Kultur, Byg og Miljø
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Til grundejer

Sagsbehandler
Steen Stokholm
Direkte telefon
99 74 17 79
E-post
steen.stokholm@rksk.dk
Dato
17. september 2025
Sagsnummer
25-020185

Lovliggørelse af jordvarmeanlæg på Søparken 62, 6880 Tarm

Ansøgningen er nu færdigbehandlet, og du kan læse i den lovliggørende tilladelse, hvad du skal være opmærksom på.

Ansøgning

Du har søgt Ringkøbing – Skjern Kommune om tilladelse til jordvarmeanlæg på Søparken 62, 6880 Tarm, matrikelnummer 183p, Tarm By, Egvad. *Der er tale om et anlæg, som allerede er blevet etableret, og derfor er sagen behandlet som en lovliggørelse. Sammen med ansøgningen er der indsendt en tæthedsprøvning af 4. november 2024, der viser, at jordvarmeanlægget er fundet tæt samt er færdigmeldt med oplysning om, at jordvarmeanlægget er etableret i henhold til gældende jordvarmebekendtgørelse.*

Afgørelse

Du har fået en lovliggørende tilladelse til det ansøgte jordvarmeanlæg, og tilladelsen er givet på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt¹. Ved klage over afgørelsen henvises til klagevejledning nedenfor i afsnittet "Udnyttelse og klagemulighed".

Jordvarmeanlægget skal være i drift inden 3 år fra den dato tilladelsen er meddelt². Vær dog opmærksom på, at museet skal have mulighed for at vurdere anlægsarbejdet, samt at der er en klagefrist på 4 uger. Se afsnittet "Udnyttelse og klagemulighed".

Vilkår

1. Anlægget skal miljømæssigt etableres og drives som ansøgt og så reglerne i Bekendtgørelse nr. 240 af 27.02.2017 om jordvarmeanlæg er overholdt.
2. Det terrænnære anlæg skal etableres mindst 50 meter fra drikkevandsboringer og minimum 5 meter fra andre vandforsyningsanlæg.

¹ Tilladelsen meddeles i medfør af Lov om Miljøbeskyttelse § 7a stk. 1 og § 19 stk. 5 og Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 240 af 27.02.2017 om jordvarmeanlæg.

² Jf. miljøbeskyttelseslovens § 78A bortfalder en tilladelse, godkendelse eller dispensation efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af denne lov, hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

3. Varmeslanger der er placeret mindre end 1,5 meter fra bygninger og mindre end 1 meter fra vand og kloakrør, skal være isoleret mod kondens.
4. Varmeslanger skal ligge mindst 0,6 m fra skel med mindre der foreligger skriftlig tilladelse fra naboejendommens ejer.
5. Der må ikke placeres dræn i eller tæt ved det terrænnære anlæg.
6. Varmeslanger skal nedgraves, således at de har mindst 0,6 m jorddækning. På landbrugsarealer skal varmeslanger dog nedgraves, således at de har mindst 1,0 m jorddækning.
7. Alle anvendte materialer skal besidde tilstrækkelig styrke og holdbarhed til, at de kan modstå mekaniske påvirkninger, erosion samt kemisk og galvanisk korrosion.
8. For alle anlæg skal fabrikantens krav til bøjningsradius overholdes.
9. På svejsede anlæg skal svejsningerne opfylde standarderne for de pågældende materialer og skal være trykprøvet ved leveringen.
10. Slangekredsløbet skal være udformet som et lukket system med et hviletryk på mindst 150kPa (absolut tryk).
11. Varmeslanger skal være af typen PE40, SDR11 eller PE80, SDR17. Slangerne skal være DS/EN-godkendt og mærket med EN 12201. Varmeslanger, der produceres og markedsføres lovligt i en anden medlemsstat i EU eller i Tyrkiet eller lovligt fremstilles i en EFTA-stat kan anvendes, hvis de opfylder en anden standard med tilsvarende beskyttelsesniveau som EN 12201.
12. Til samlinger af varmeslanger med brine skal anvendes elektrosvejsefittings, der er kompatible med de anvendte slanger i anlægget, eller trækfaste fittings til mekaniske til mekaniske samlinger, der opfylder kravene i EN 12201-3 eller som opfylder tilsvarende krav jf. vilkår 11.
13. Som varmetransmissionsmedium skal anvendes vand eller godkendt frostsikringsmiddel. Brinen i anlægget må højst indeholde 35% frostsikringsmiddel.
14. Placering af varmeslanger med brine i forhold til bygningsdele, f.eks. fundamenter eller fastgørelse til bygningsdele, skal være sådan, at der ikke kan ske skader på installations- eller bygningsdele.
15. Jordvarmeanlægget skal være tæt og forsynet med et trykovervågningssystem pressostat eller niveauvagt samt en alarm og sikkerhedsordning, som i tilfælde af lækage i systemet stopper anlægget.
16. Anlægget må efter stop ikke kunne genstartes automatisk.
17. Anlægget må ikke overdækkes på en måde, som vanskeliggør eller hindrer inspektion og reparation af nedgravede dele af anlægget.
18. Efter nedlægning og inden drift skal rørene tæthedsprøves. Eventuelle samlinger skal være frilagte under prøvningen.
  - a. Tæthedsprøvningen skal gennemføres med rent vand. Prøvetrykket skal være 1,5 gange driftstrykket. Under hele prøven må ingen dele af slangerne være udsat for direkte sol.
  - b. Slangerne pumpes op til prøvetrykket, som herefter holdes. Slangerne luftes ud om nødvendigt.

c. Når trykket falder, pumpes rørene op til prøvetrykket igen. Dette gentages, indtil prøvetrykket er konstant.

d. Efter 15 min kontrolleres, om trykket er faldet.

e. Er trykket faldet, skal lækagen findes og repareres, hvorefter der igen pumpes op til prøvetrykket.

Punkt a til e gentages, indtil trykket er konstant på 1,5 gange driftstrykket 15 minutter fra sidste oppumpning.

19. Ved færdigmelding skal der vedlægges dokumentation for overholdelse af tæthedsprøvning jf. vilkår 18.

20. Jordvarmeanlæggets ejer skal efter 1. driftsår lade anlægget efterse af en sagkyndig i jordvarmeanlæg. Forhold som skal undersøges ved eftersyn efter første driftsår er:

- Udførelse af eventuelle reparationer
- Rør og samlinger
- Driftstryk
- Trykovervågningssystem
- Frostsikringsvæske, type og mængde i anlægget
- Efterfyldning af brine i antal liter.

Ejer af anlægget skal i mindst 10 år opbevare resultat af kontrollen, og efter anmodning forevises Kommunalbestyrelsen.

21. Senest 1 måned efter anlægget er taget i drift, skal det færdigmeldes til Land, By og Kultur.

22. I færdigmeldingen skal det fremgå, hvorledes slangerne / anlægget er placeret. Samlingssteder skal i terrænnære anlæg indmåles og fremgå af en plan over placering af slangerne.

Beskrivelse af jordvarmeanlægget

Der er tale om et jordvarmeanlæg med nedgravede slanger fordelt vandret. Slangerne indeholder vand og frostsikringsmiddel. Anlægget kaldes i lovgivningen for et terrænnært jordvarmeanlæg.

Der bruges IPA-sprit som frostsikringsvæske. Der bruges 540 liter væske i anlægget. Heraf 160 liter væske fordelt på 4 strenge. Anlægget er i alt 600 meter langt. Varmepumpen er af mærket Vølund S1256, 8 kW.

Anlægget placeres ikke på fremmed ejendom.

Kommentarer til ansøgningen

Vedrørende placering i forhold til vandboringer

I Bekendtgørelse nr. 240 af 27.02.2017 om jordvarmeanlæg fremgår det at et terrænnært anlæg skal etableres mindst 50 meter fra et alment eller ikke-alment vandforsyningsanlæg og mindst 5 meter fra et andet vandforsyningsanlæg, f.eks. en markvandingsboring.

En gennemgang af GEUS boringsdatabase har vist, at der ikke er almene eller ikke almene boringer, samt andet vandforsyningsanlæg, hvorfor afstandskravene er overholdt.

Vedrørende placering i forhold til beskyttet natur

Jordvarmeanlægget placeres ikke i beskyttet natur jf. NetGIS.

Vedrørende placering i forhold til Natura 2000 og habitatområder

Jordvarmeanlægget placeres udenfor Natura 2000 og habitatområder jf. NetGIS.

Vedrørende placering i forhold til jordforurening

Jorden er ikke kortlagt efter jordforureningsloven jf. NetGIS.

Vedrørende tilslutningspligt for varme

Der er tilslutningspligt for varme, men der er meddelt dispensation fra tilslutningspligten i forbindelse med byggetilladelsen.

Vedrørende arkæologi og museet

Du skal selv anmode museet om en udtalelse om sandsynligheden for fortidsminder. Hvis Arkæologi Vestjylland Arkvest forventer, der kan være fortidsminder i og ved nedgravningsstedet for anlægget, skal der foretages en arkæologisk vurdering før anlægsarbejdet må påbegyndes, jf. Museumsloven. Museet kan kontaktes via post@arkvest.dk

Udnyttelse og klagemulighed

Godkendelse er givet på grundlag af Lov om Miljøbeskyttelse § 7a stk. 1 og § 19 stk. 5 og Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 240 af 27.02.2017 om jordvarmeanlæg.

Godkendelsen kan udnyttes straks efter modtagelsen, dog skal museet have accepteret/vurderet anlægsarbejdet. Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. **Udnyttelse i klageperioden mens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.**

Der kan efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 klages over Ringkøbing-Skjern Kommunes afgørelse. Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelse sker mandag den 22. september og **klagefristen udløber mandag den 20. oktober 2025.**

Klageberettigede er ansøgeren, Naturstyrelsen, Embedslægeinstitutionen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens § 99 – 100.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen som du finder på <https://naevneneshus.dk/start-din-klage>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du kan logge på disse hjemmesider med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er **900 kr.** for privatpersoner og **1.800 kr.** for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes

Ifølge miljøbeskyttelsesloven § 101 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Definitioner:

- Alment vandforsyningsanlæg: Vandforsyningsanlæg som forsyner eller har til formål at forsyne ti eller flere ejendomme med drikkevand.
- Ikke-almment vandforsyningsanlæg: Vandforsyningsanlæg, der forsyner højst ni ejendomme med drikkevand, samt andre indvindinger, hvor der er krav om drikkevandskvalitet.
- Andet anlæg: Boring til indvinding af vand uden krav om drikkevandskvalitet, som f.eks. markvandsboringer.

Bilag:

- Bilag med placering af anlægget.
- Kopi af pjece fra museet (kun til ansøger)

Modtagere af kopi af tilladelsen til orientering og evt. klage:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, senord@sst.dk
- Naturstyrelsen Vestjylland, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing, VES@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, sk@dn.dk

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomiteen i Ringkøbing-Skjern Kommune, ringkoebing-skjern@dn.dk
- Ringkøbing-Skjern Museum, Bundsbækvej 25, 6900 Skjern, arkeologi@levendehistorie.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, midtvestjylland@friluftsraadet.dk
- Installatør: HLK Køle- og Varmeteknik ApS

Venlig hilsen

Steen Stokholm

I forbindelse med behandlingen af en sag kan det være nødvendigt, at Kommunen indsamler, behandler og videregiver personoplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har du og andre, der er nævnt i sagen, blandt andet ret til at bede om indsigt i disse oplysninger, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige oplysningerne samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet. Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen, og du har altid ret til at udtale dig.

Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen, og du har altid ret til at udtale dig.